

Oorlogsgekte

– Radha Burnier

De menselijke maatschappij is zo geplaagd door oorlog dat geschiedenisles op school vaak draait om oorlogen. Mensen praten over oorlog bijna alsof het een alledaagse gebeurtenis is. Er zijn inderdaad verslagen van hoe in vroeger dagen akkerbouwers hun land ploegden en hun activiteiten voortzetten, ongestoord door veldslagen die bij hen in de buurt werden uitgevochten. Krijgsheren kwamen en gingen, maar het leven van gewone mensen werd er niet al te zeer door ontwricht.

Tegenwoordig ziet het scenario er volkomen anders uit; de gevolgen van oorlog kunnen niet langer tot één plaats beperkt blijven en deze hebben repercussies op het gebied van psychologie, ecologie, economie en spiritualiteit. Oorlog betekent nu dat talloze mensen, strijders en burgers, gedood worden of misschien ernstig gewond. De kernbommen die op Hiroshima en Nagasaki zijn gevallen, zijn geen verleden tijd, want de slachtoffers lijden nog steeds onder de gevolgen daarvan, en de gezondheid van toekomstige generaties staat op het spel. Oorlogen laten een spoor na, niet alleen van gewonden en zieken, maar ook van talloze verweesde kinderen, die getraumatiseerd zijn doordat ze gescheiden zijn van hun ouders en familieleden, van wie ledematen geamputeerd zijn (zoals in Sierra Leone) en die gebruikt worden als menselijk schild in de frontlinie. Enorme aantallen vrouwen zijn verkracht en vernederd om de overmacht van overwinnende strijdkrachten te bewijzen en niet alleen om de wellust van soldaten te bevredigen. Marteling en verkrachting worden gebruikt als politieke instrumenten om de tegenstander te onderwerpen. Het is onmogelijk om de ellende te beschrijven van oorlogsvluchtelingen, het leed van de miljoenen mensen die van huis en haard verdreven zijn. Zij bestaan aan beide kanten van het conflict. Gek geworden heer-

sers, wapenhandelaren en anderen met gevestigde belangen hitsen op tot oorlog. Het lijden is dat van hele bevolkingsgroepen die alles te verliezen hebben en niets te winnen.

Voor degenen die hun hart openen voor dit enorme lijden waarmee strijders, burgers, gezinnen, kinderen, vrouwen en anderen overspoeld worden, is de vraag wie er al dan niet gelijk heeft van secundaire orde. Het voornaamste feit is dat aan beide kanten voortdurend vreselijke herinneringen, angst, haat, verlangen naar wraak, het verharde van het hart en ontmenselijking opgeroepen worden. Alle gewapende machten, of ze nu offensief of defensief zijn, worden getraind om wreed te zijn en te wennen aan bloedvergieten, marteling en andere vormen van geweld. Ofschoon sommige naties misschien zeggen dat ze verdedigers zijn van vrede en mensenrechten, is oorlogvoeren gebaseerd op geweld en schending van de mensenrechten en van de menselijke waardigheid.

Het US Detention Center in Afghanistan is hiervan een voorbeeld. Verdachten werden opgesloten in 'metalen scheepscontainers, beschermd door een drievoudige laag prikkeldraadrollen' en moesten blijven staan, blijven knielen of in pijnlijke posities zitten en ze mochten niet slapen.

Dit is maar een klein deel van de technieken van 'dwang en bedreiging'. Verslaggevers van de *Washington Post* melden: 'Iedereen van de huidige nationale veiligheidsbeambten die voor dit artikel geïnterviewd werd verdedigde het gebruik van geweld tegen gevangenen als rechtvaardig en noodzakelijk.' Dit speciale VS gevangenenkamp is naar men zegt een van verscheidene die ze in het buitenland hebben, waar het in de VS geldende 'due process' (behoorlijke rechtsgang) niet van toepassing is. Als het land dat pretendeert 's werelds meest vooraanstaande land te zijn op het gebied van burgerrechten en burgervrijheden, zich volgens één van haar eigen prestigieuze kranten, verlaagt tot dit abominabele niveau van oorlogvoeren, eufemistisch 'antiterrorisme' genoemd, wat kunnen we dan nog zeggen over regimes

waar zelfs de theoretische aanvaarding van mensenrechten niet bestaat? Informatie die naar voren kwam tijdens het proces van Milosevic en andere despoten is te schokkend voor woorden. Zullen de families van de slachtoffers dit ooit vergeten? Is het verbazend dat elke oorlog meer haat en meer oorlogen voortbrengt?

Afgezien van de psychologische effecten is het schokeffect van moderne oorlogvoering op de ecologie van de aarde niet te berekenen, en valt niet door de mens te beheersen. Water en lucht blijven niet binnen beperkte gebieden, en als ze eenmaal vergiftigd zijn, zouden ze de verscheidenheid van leven, die al ernstig is aangetast, verder kunnen bedreigen, alsook generaties mensen. Landmijnen, gelegd in vijandelijk gebied, vormen een geweldig obstakel voor gewone mensen om vredig de kost te verdienen. Wat het gevolg zal zijn van het gebruik van chemische en bacteriologische wapens, kan niemand voorspellen.

Met de globalisering en toenemende economische onderlinge verbindingen tussen alle delen van de wereld, zal oorlog ook de economische veiligheid en stabiliteit van enorme bevolkingsgroepen in gevaar brengen. Het lot van de miljoenen die zich steeds op de rand van de hongerdood bevinden zal onzekerder worden. Oorlogsaanstokers in veraf gelegen landen kunnen hen in de muil van de dood werpen. India heeft een enorm geldbedrag uitgegeven voor het gedurende tien maanden inzetten van troepen aan haar westelijke grenzen, terwijl er een wanhopige behoefte is aan essentiële ontwikkelingsgelden.

De VS stelt voor \$ 200 miljard of meer uit te geven aan oorlog tegen Irak, terwijl ongeveer 300 miljoen mensen in Afrika niets te eten hebben. Alle oorlogen zijn kolossale verspilling – een vorm van waanzin.

Laten wij bij het bovenstaande denken over de spirituele gevolgen van het propageren van wreedheid, begeerte te doden, willekeurige bezetting van land en de onderdrukking van andere mensen. Wanneer oorlog geaccepteerd wordt als de norm in de menselijke samenleving, ontkennen

mensen hun eigen voorbestemde spirituele toekomst. Oorlog zou niet alleen gezien moeten worden vanuit een politieke, economische of ecologische invalshoek, want het is spirituele achteruitgang.

De drie toevluchten

Het woord 'Boeddha' verwijst niet alleen naar een historische figuur van grote spirituele eminentie; het verwijst naar een staat van verlichting, van grenzenloze wijsheid en liefde, en andere spirituele eigenschappen van de hoogste orde. Zo'n verlichting of ontwaakt zijn transcendeert de normale staat van menselijk bewustzijn en ligt volkomen buiten zijn illusies, verwarring en zelfgeschapen spanningen. Zonder onszelf te etiketteren als boeddhisten of op welke andere manier ook, kunnen we allemaal zeggen, 'Ik zoek mijn toevlucht in de Boeddha', dat wil zeggen, in het principe van verlichting, wetende dat het denkvermogen bevrijd is van zijn beperkte ideeën en dwaze begeerten en wakker is voor de waarheid van het leven.

Liefde is een van de belangrijkste factoren in de vooruitgang van individuen.

Op soortgelijke wijze kunnen wij onze toevlucht nemen tot het Dhamma (Sanskriet Dharma), een woord dat moeilijk te vertalen is. Laten we zeggen, ter vereenvoudiging, dat het de grote kosmische orde is die zich manifesteert in alles wat bestaat en die leidt tot een gevoel van schoonheid in het denkvermogen van de mens. Het nemen van zijn toevlucht in het Dharma betekent het erkennen dat wat de Wijsheidslering genoemd wordt, die lering is die de goddelijke natuurlijke orde verklaart. Deze natuurlijke orde bestaat op verschillende niveaus. Sedert Newtons ontdekking hebben wij aanvaard dat er op het stoffelijk gebied een onderlinge aantrekkingskracht is tussen alle dingen die massa bezitten, in verhouding tot de afstand ertussen, de dichtheid enzovoort. Deze zelfde wet bestaat ook op andere niveaus,

ook al leven wij zonder kennis van hoe dit werkt op de psychologische en spirituele niveaus. Het drukt zich uit als het verlangen naar liefde, die ieder wezen ervaart.

Ieder kind heeft liefde nodig en bloeit op door de liefde die zijn moeder over hem uitstort. Het is zoals zonneshijn op een onzichtbaar niveau, die innerlijke groei bevordert. Ieder wezen dat volledig verstoken blijft van liefde wordt innerlijk misvormd. Alle wezens moeten niet alleen liefde ontvangen maar ook geven. In schaduwvorm verklaart zij zelfs het universele verlangen gewaardeerd te worden. Ongetwijfeld zit er egoïsme en ijdelheid in dat verlangen, maar het is ook een natuurlijke respons jegens iemand die het goede in een ander ziet. Wanneer iemand echt waarderd is, steunend en vol respect jegens iemand anders' goedheid, worden er trillingen geschapen in aanwezigheid waarvan er innerlijke groei optreedt. Liefde is een van de belangrijkste factoren in de vooruitgang van individuen.

Liefde is niet een persoonlijk gevoel, geen seksuele hartstocht; in zijn zuiverste vorm is het een deel van de natuurlijke orde van het gemanifesteerde universum. Dus is er onderlinge aantrekkingskracht, zelfs op het schijnbaar inerte niveau van materiële voorwerpen, en de behoefte samen te komen. Volgens de wet van overeenkomsten, verschijnt dit op een hoger of dieper niveau als een behoefte aan relatievorming, vriendschap en liefde. Voelt de gemiddelde goede mens zich niet gelukkig bij het geven van een cadeautje aan iemand anders? Het voorwerp dat gegeven wordt en ontvangen doet er weinig toe. Maar het gevoel waarvoor het een symbool is – het willen geven en niet alleen te ontvangen – heeft wel waarde. Het is de behoefte aan warme, harmonieuze, hartelijke interactie. Op het diepste spirituele niveau wordt het zuivere liefde, een soort uitstraling van binnenuit onze ziel die niets vraagt, en die spontaan geeft, zonder beslissingen te nemen vanuit het denkvermogen. Het is een wonderbaarlijk iets om zijn toevlucht te zoeken in de Wet, vooral de Wet van de Liefde.

Als we doorgaan naar de derde toevlucht van de boeddhisten – toevlucht in de sangha, of religieuze gemeenschap – zien we weer een bredere betekenis. De sangha hoeft niet alleen te verwijzen naar een gemeenschap van monniken; er is een andere gemeenschap van Heiligen en Wijzen die verbonden zijn in een broederschap van liefde en wijsheid die nooit verbroken of zelfs maar beroerd wordt. Naar deze broederschap is verwezen in alle spirituele tradities van de wereld met verschillende namen. In de theosofische literatuur worden haar leden Adepten genoemd, Mahatma's, Meesters van de wijsheid, Oudere Broeders enzovoort.

Zij zijn inderdaad de oudere broeders van onze mensheid. Elk van zijn leden heeft de worstelingen van de gewone mens in de wereld doorgemaakt, een worsteling die er fundamenteel een is waardoor de goddelijke mens de dierlijke natuur binnenin hem moet overwinnen. In *Brieven van de Meesters* wordt gezegd dat een adept *wordt* wat hij is; hij ontstaat niet op een willekeurige manier. In incarnatie na incarnatie wordt de weerstand van de verschillende lichamen – het fysieke, emotionele en mentale – afgebroken tot het ware innerlijke individu, soms genoemd 'het Wijsheidszelf', triomfeert en volkomen beheersing bereikt van alle voertuigen die het gebruikt. Vandaar dat het woord 'Meester' verwijst naar diegenen die een staat van volmaking bereikt hebben, zonder tegenstellingen, illusies of beperkingen die hun bewustzijn overschaduwden.

Dit is niet alleen maar verbeelding. Het is niet meer dan logisch dat naarmate het evolutionaire proces langzamerhand plaatsvindt gedurende millennia, sommigen sneller gaan dan anderen, net zoals in een stromende rivier sommige delen van het water dichterbij de zee zijn dan de

rest, ofschoon alle uiteindelijk de oceaan zullen bereiken. Diegenen die vooraan zijn kennen de moeilijkheden van het spirituele pad en hebben ook waardevol advies te geven over hoe verder te gaan. Door onszelf af te stemmen op hen, hebben wij daar groot voordeel van, want begrijpen komt niet noodzakelijkerwijs door woorden, maar ook door de ontwikkeling van fijnere eigenschappen die ons in harmonie brengen met alle leven.

**Een adept wordt wat hij is;
hij ontstaat niet
op een willekeurige manier.**

Zijn toevlucht nemen in de grote broederschap der wijzen betekent niet dat wij afhankelijk worden van hen of gunsten denken te ontvangen. Daar wij al een glimp hebben opgevangen van de universaliteit van de kosmische orde, beseffen wij dat innerlijke vooruitgang alleen dan plaatsvindt wanneer de juiste voorwaarden geschapen worden voor het produceren van enig resultaat. Vandaar dat wij geen gunsten vragen of beloning verlangen van de leden van die heilige broederschap van gerealiseerde mensen. Toch verheffen wij, door vooruit te kijken en de wonderbaarlijke lotsbestemming te herkennen die ieder mens wacht die zijn egoïstische aard heeft overwonnen en is opgestegen tot een toestand van volmaakte liefde en wijsheid, ons eigen bewustzijn.

Aldus verschaffen de drie toevluchten richtlijnen aan alle mensen, ongeacht hun verbondenheid met een bepaalde religieuze traditie of filosofie.

Uit: *The Theosophist*, april 2003
Vertaling: A.M.I.